



## Wywiad



Gmina pozyskuje fundusze unijne – rozmowa z kierownikiem Biura Funduszy Europejskich, Rafałem Najdą

**Ostatnio odżył temat rewitalizacji gminy. Mógłby nam Pan przybliżyć to zagadnienie?** Sprawa rewitalizacji jest rzeczywiście naszym niepowodzeniem. Prace nad dokumentem trwały grubo ponad rok. Rozpoczęliśmy je szybko po nagłośnieniu tematu przez samorząd województwa, zanim jeszcze znane były wymogi ustawowe, co do zawartości dokumentu. Chcieliśmy być gotowi na pierwsze nabory, które według ówczesnej wiedzy miały się odbyć w terminie nie pozwalającym na odkładanie prac nad dokumentem „programu rewitalizacji”. Zadanie zleciliśmy więc zewnętrznej firmie, która oprócz najkorzystniejszej ceny wykazała się doświadczeniem w sporządzaniu dokumentów rewitalizacyjnych. Dwa miesiące później, po ukazaniu się ustawy o rewitalizacji okazało się, że zmienia ona to zagadnienie w sposób rewolucyjny. W największy skrócie rewitalizacja przestała opierać się na poprawie tkanki architektonicznej a zaczęła wymuszać poprawę w dziedzinach społecznych. Z tym tematem nie poradziło sobie wiele firm, które

podjęły się przygotowania programów rewitalizacyjnych dla gmin. Część gmin w trakcie prac zmieniała wykonawców programu na takich, którzy zyskali miano sprawdzonych. Sprawdzonych było zaledwie kilka firm, do których ustawiła się kolejka. My nie mieliśmy wyjścia i musieliśmy zaufać do końca firmie, którą wybraliśmy w drodze zamówień publicznych. I nie udało się wpisać brzeskiego programu na listę marszałka. Nie będzie zatem pieniędzy na projekty rewitalizacyjne? Fundusze europejskie to nie tylko rewitalizacja. Stanowi ona zaledwie ułamek możliwości na dofinansowanie projektów. Program rewitalizacji, który posiadamy zakłada, że gmina będzie się ubiegać o dofinansowanie trzech projektów podstawowych. Tymczasem dwa z nich złożyliśmy już do innych programów unijnych. Jeden jest już blisko umowy o dofinansowanie, drugi oczekuje na ocenę. Trzeci projekt polegający na przebudowie Placu Kazimierza Wielkiego i tak nie mógł być składany do konkursów, gdyż pozwolenie na budowę zostało oprotestowane przez jedną z mieszkańek miasta. Być może pozwolenie uda nam się w końcu uzyskać, ale nabory rewitalizacyjne dla miast i tak się już nie odbędą.

**Są osoby ostro krytykujące to, co stało się z brzeskim programem rewitalizacji. Według nich stracą na tym potencjalni wnioskodawcy spośród firm lub stowarzyszeń.** To nie do końca tak. Stowarzyszenia i przedsiębiorcy mają przecież różne inne możliwości. Ci pierwsi mogą się np. starać o granty z Kwartetu na Przedgórzu. Do tej pory jednak zainteresowanie tymi grantami było słabe. Przedsiębiorcy mogą wziąć preferencyjne pożyczki z programu „Zostań małopolskim przedsiębiorcą”, mogą też wykonać termomodernizację firmy w ramach 4 osi Programu Regionalnego. Możliwości jest wiele i na rewitalizacji świat się nie kończy. Z drugiej strony trzeba jasno powiedzieć, że prace nad programem wymagały przede wszystkim partycypacji społecznej. W ciągu ponad roku odbyło się kilka spotkań roboczych, warsztatów oraz wyjazdów studyjnych. Na wszystkie zapraszani byli mieszkańcy. W całej gminie rozwieszane były plakaty, wydawaliśmy biuletyn rewitalizacyjny, informowaliśmy o spotkaniach na stronie internetowej. Spotkania organizowaliśmy w godzinach popołudniowych, by nie kolidowały z pracą zawodową naszych mieszkańców. To na nich mieszkańcy mieli decydować, które obszary w gminie uznane zostaną za zdegradowane i tym samym dopuszczone do wyścigu o pieniądze unijne. Frekwencja na tych spotkaniach była znikoma. Dwukrotnie zebraliśmy kilku przedstawicieli osiedla Jagiełły, raz kilka osób z osiedla Ogrodowa. Trafiły się też pojedyncze osoby z innych osiedli a na dwóch spotkaniach nie pojawił się nikt. Trudno mi więc zgodzić z tym, że zainteresowanie rewitalizacją jest w gminie duże. Autorzy oskarżeń na temat naszej porażki zupełnie nie interesowali się tematem wtedy, kiedy realnie mogli współdecydować o ostatecznym kształcie programu rewitalizacji. Nie przychodzili na spotkania i nie wspomagali nas swoimi pomysłami. Z tego, co wiem ich ocena działalności brzeskiego samorządu opiera się wyłącznie na negatywnej krytyce. Jeżeli ktoś potrafi widzieć tylko negatywne strony, to w moich oczach traci na wiarygodności. Krytyka to nie jest jakaś wyjątkowa umiejętność. Każdy z nas potrafi to robić, choćby dla rozładowania własnych frustracji. Wspomniał Pan, że środki unijne to nie tylko rewitalizacja. Jak więc gmina radzi sobie z pozyskiwaniem środków zewnętrznych? Środki europejskie w obecnej perspektywie budżetowej ruszyły tak naprawdę dopiero w pod koniec 2015 roku. Z dotychczasowych, dwuletnich osiągnięć jestem zadowolony. Braliśmy udział w pracach przy ok. 25 wnioskach. Wśród nich były duże i mniejsze zadania, były projekty infrastrukturalne, promocyjne, społeczne, edukacyjne i te z ochrony środowiska. Część z nich już realizujemy, część jest wciąż w trakcie oceny przez instytucje organizujące nabory.

**Nie da się pozyskiwać więcej?** Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych uzależnione jest od zasobności portfela wnioskodawcy. Poza naprawdę unikalnymi przypadkami, do każdej dotacji trzeba zapewnić środki własne. W większości przypadków oprócz własnego wkładu finansowego należy opłacić też koszt VAT. Można więc założyć, że do każdego dofinansowanego projektu trzeba średnio dołożyć ok. 40% środków własnych. Budżet gminy ma rzecz jasna swoje ograniczenia, stąd nie można bezmyślnie rzucić się na każdy ogłaszany konkurs unijny. To trochę tak jak wejść do sklepu i wykupić cały towar objęty promocją, zapominając że jutro trzeba będzie mieć za co kupić chleb.

**Pisanie wniosku jest czasochłonne?** To zależy od rodzaju konkursu. W biurze pracują tylko dwie osoby. Na przykład wniosek do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich przygotowuje się kilka dni. Natomiast przygotowanie wniosku do RPO WM (Programu Regionalnego) trwa około 2-3 tygodnie, przy założeniu, że cała dokumentacja projektowa i finansowa jest już gotowa. Taki wniosek liczy nawet 100 stron informacji opisowych, technicznych czy finansowych. Do niego trzeba przygotować załączniki. W przypadku projektów

termomodernizacyjnych załączników do jednego wniosku było 58. Po jego złożeniu trzeba być gotowym na wezwanie do dokonania korekt w trakcie jego oceny. Po przyznaniu dofinansowania rozpoczyna się najcięższa część życia projektu, czyli jego rozliczanie. W przypadku Programu Regionalnego jest to praktycznie ciągła, wielomiesięczna praca na bazie dziesiątków dokumentów i setek danych. Na przykład rozliczanie projektu rozbudowy przedszkola przy szkole podstawowej nr 2 w Brzesku, to nieustanne monitorowanie blisko setki dzieci, nauczycieli, opiekunów i kadry pomocniczej. Brzydko mówiąc, każdy PESEL uczestniczący w projekcie musi zrealizować swoje zadanie w odpowiedniej ilości, czasie i terminie. Dodatkowo w tym projekcie rozliczane są zakupy pomocy dydaktycznych, które ze względu na ruchomy budżet dokonywane są wielokrotnie. Rzecz jasna materiały każdorazowo kupowane są w trybie zamówień publicznych. Jeżeli prowadzi się kilka projektów na raz, z których jeden dotyczy edukacji, drugi przedsiębiorczości, a trzeci jest budowlany, wówczas zaczynają się pojawiać ograniczenia, których nie da się pokonać. Doba ma tylko 24 godziny, a projekty unijne nie wybaczą błędów. Za każdą niespójność w ich realizacji grożą kary finansowe.

**Czego życzyć Panu na nadchodzący rok?**Przede wszystkim tego, aby projekty będące jeszcze w ocenie uzyskały dotację i żeby w końcu pojawiło się więcej środków na drogi, bo tych brakuje chyba w każdym samorządzie.

### **Projekty, na które gmina podpisała umowy o dofinansowanie:**

1. Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych w gminie Brzesko. Wartość projektu - 1,7 mln zł, dofinansowanie 1,68 mln zł;
2. Utworzenie 3 dodatkowych oddziałów przedszkolnych w PSP nr 2 w Brzesku „Przedszkole bez granic”. Wartość projektu - 746 tys. zł, dofinansowanie - 634 tys. zł;
3. Termomodernizacja budynków publicznych w Gminie Brzesko - 2 wnioski (6 Szkół Podstawowych i budynek Urzędu Miejskiego i Starostwa Powiatowego w Brzesku) . Łączna wartość 7,19 mln zł, dofinansowanie 3,17 mln zł;
4. Realizacja budowy sieci wodociągowej w Porębie Sp - IV etap. Wartość projektu: 3,51 mln zł, Dofinansowanie - 1,82 mln zł;
5. Promocja gospodarcza Subregionu Tarnowskiego - projekt partnerski. Wartość projektu po stronie Gm. Brzesko: 100 tys. zł , dofinansowanie 85 tys. zł;
6. Utworzenie Domu Diennej Opieki Senior plus - adaptacja części budynku Sanepid do potrzeb utworzenia dziennego domu opieki dla seniorów. Wartość projektu: 298 tys. zł, dofinansowanie 223 tys. zł;
7. Przebudowa ul. Zachodniej w Jadownikach - wartość projektu 362 tys. zł , dofinansowanie - 231 tys. zł;
8. E-Urzędy w woj. Małopolskim - wartość ogólna projektu 8 gmin - 1,5 mln zł. Dofinansowanie 1,25 mln zł;
9. Małopolski e-Senior - podnoszenie kompetencji cyfrowych mieszkańców powyżej 65 roku życia - 3% wkładu własnego gminy;
10. Likwidacja barszczu Sosnowskiego w gminie Brzesko - 2 wnioski. Wartość zadania ok. 30 tys. zł, dofinansowanie ok. 13 tys. zł;
11. Segregacja rewelacja - działania edukacji ekologicznej dla szkół podstawowych i przedszkoli Gm. Brzesko. Wartość zadania - 25 tys. zł, dofinansowanie - 10 tys. zł;
12. Renowacja zabytkowych kapliczek w Gminie Brzesko - 2 wnioski (Jadowniki Bocheniec, Poręba Sp. i Jasień) - Wartość projektów - 79 tys., dofinansowanie - 38,5 tys. zł.
13. „Jeżdżę z głową” (nauka jazdy na nartach dla 50 uczniów z gminy Brzesko). Wartość projektu - 38 tys. zł, dofinansowanie 10 tys. zł;
14. „Już pływam” (nauka pływania dla 140 dzieci z gminy Brzesko). Wartość projektu 32,7 tys. zł, dofinansowanie 10,1 tys. zł.
15. Dopuszaenie jednostek OSP w Gminie Brzesko. Wartość projektu 28,5 tys. zł, dotacja 28 tys. zł.

Projekty oczekujące na umowę o dofinansowanie lub w trakcie oceny:

16. Budowa trasa rowerowych - wniosek międzygminny;
17. Zakup 4 niskoemisyjnych autobusów dla MPK w Brzesku;
18. Budowa wieży widokowej na wzgórzu Bocheniec w Jadownikach;
19. Budowa Gminnego Parku Wypoczynku i Rekreacji w Brzesku;
20. Budowa parkingu przy dworcu kolejowym w Brzesku;
21. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - częściowo umarżalne pożyczki z WFOŚ;
22. Remont i nadbudowa budynku garażowego dla OSP w Porębie Spytkowskiej;
23. Renowacja kapliczki na os. Jagiełły w Brzesku;
24. Funkcjonowanie Domu Dziennego Senior + w Brzesku;
25. Edukacja ekologiczna w Gminie Brzesko;
26. Likwidacja Barszczu Sosnowskiego w Gminie Brzesko - 3 etap;

